

عنوان مقاله:

بررسی منابع درآمد قاضی در فقه امامیه

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات فقه اسلامی و مبانی حقوق، دوره 12، شماره 38 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

حجت عزیزاللهی - دانشجوی دکتری فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشکده الهیات و معارف، دانشگاه تهران

علی تولایی - دانشیار گروه فقه و مبانی حقوق، دانشکده الهیات دانشگاه یزد

خلاصه مقاله:

منصب قضا یکی از مهم ترین مناصب اجتماعی است که یکی از شئون مهم این منصب، شان اقتصادی آن است. بر اساس استقراء می توان درآمدهای قاضی را در چهار مورد رشوه، هدایا، عوض (اجرت یا جعل) و ارتزاق از بیت المال محصور دانست؛ رشوه با توجه به ادله اربعه مطلقاً حرام است. درباره هدایا، اختلاف نظر وجود دارد، ولی طبق تمامی نظرات، نگرفتن هدیه اولویت دارد و علاوه اینکه منبع ثابت و قابل اعتمادی نیز برای درآمد قاضی نیست. در مورد عوض (جعل یا اجرت) نظرات متفاوتی ارائه شده است که ریشه در قاعده حرمت اخذ اجرت بر واجبات دارد، ولی با توجه به روایاتی که اخذ اجرت بر قضاوت را سحت معرفی کرده اند، اخذ اجرت خلاف احتیاط است. در نتیجه تنها راهی که برای درآمد قاضی می ماند ارتزاق وی از بیت المال است که فقها در اصل جواز ارتزاق متفق القول هستند، اما اختلاف در شرایط قاضی برای جواز ارتزاق است. برخی ارتزاق قاضی غنی که قضاوت بر او متعین گردیده را حرام می دانند و برخی شرط ارتزاق قاضی را احتیاج وی می دانند. برخی دیگر نیز ارتزاق قاضی را مطلقاً جایز می دانند. با توجه به نارسایی ادله دو نظریه اول و وجاهت ادله نظریه سوم، این نظریه قابل دفاع است. برای دریافت اصل مقاله، از نورمگز و یا مگیران، آدرس های زیر را کپی و در نوار آدرس مرورگر خود وارد نمایید: مگیران: <https://www.magiran.com/paper/1961116> نورمگز: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1444081>

کلمات کلیدی:

بیت المال، ارتزاق قاضی، رشوه، هدایا، عوض و جعل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1394707>

